

Вербицька Х.І.,
Львівський державний університет
внутрішніх справ, Львів

Verbytska Khrystyna,
Lviv State University
of Internal Affairs, Lviv

УДК 316.7.7.78

Патріотичний контекст публікацій обласних газет Івано-Франківщини 2006 – 2010 років

Patriotic context of publications of regional newspapers of Ivano-Frankivsk region in 2006 – 2010 years

РЕФЕРАТ. Проаналізовано публікації обласних газет Івано-Франківської області з огляду на контекст патріотичності в цих матеріалах. На підставі розгляду матеріалів у дев'яти газетах зроблено висновки про журналістську якість цих публікацій та аудиторну зацікавленість ними.

Ключові слова: аудиторія, газета, комунікація, патріотизм.

ABSTRACT. It is analyzed the publications of regional newspapers of Ivano-Frankivsk region in the context of patriotism in these materials. Based on the review of materials in nine newspapers the conclusions about journalistic quality of these publications and audience's interest were made.

Keywords: audience, newspaper, communication, patriotism.

Вступ. Мас-медіа були й залишаються цікавим документальним супроводом усіх основних подій, які відбувалися в той чи інший історичний період. Особливого значення це твердження набуває, коли йдеться про друковані медіа. Газети – важливий додаток до часу, який досліджуєш, свідчення як про самі події, так і про те, що залишалось за канвою цих подій.

Особливого інтересу набуває вивчення друкованих мас-медіа, які оперують двома характеристиками. Перша: ці видання нещодавнього часу. Газети п'яти-десятилітньої давності цінні тому, що дослідник сам був свідком тих подій, про які йдеться в публікаціях. Друга: ці видання виходять у тому регіоні, суспільно-політична ситуація якого є знайомою дослідникові. А тому актуальність обраної для аналізу проблеми видається нам беззаперечною.

Мета статті – розкрити основні патріотичні характеристики публікацій найбільш тиражних обласних газет Івано-Франківської області.

Об'єкт дослідження – обласні газети Івано-Франківської області.

Предмет дослідження – патріотичний контекст публікацій обласних газет Івано-Франківської області.

Хронологічні межі охоплюють період 2006–2010 рр. Обрання саме такого періоду дослідження зумовлене двома обставинами. Перша: стаття є лише невеликою частиною ґрунтовного аналізу контенту івано-франківських обласних газет цього періоду. Друга: цей період є міжреволюційним, таким, який слідував за Помаранчевою революцією та був насичений подіями, що привели до Революції гідності.

Джерельна база дослідження – публікації на різноманітну тематику, вміщену в найбільш тиражних обласних газетах Івано-Франківської області. Це – «Галичина», «Західний кур'єр», «Світ молоді», «Репортер», «Галицький кореспондент», «Прикарпатська правда», «Станіславська газета», «Вечірній Івано-Франківськ», «Івано-Франківський оглядач».

Методика дослідження. Методологічну основу дослідження становить поєднання загальнонаукових методів з метою вивчення контенту окрес-

лених видань. Так, опрацювання джерельної та контентної бази дослідження ґрунтувалося на застосуванні аналітико-синтетичного методу та методу контент-аналізу.

Результати й обговорення. Медіа Прикарпаття є патріотичними по духу і традиційно приділяють велику увагу проблематиці патріотизму. Становлення більшості сучасних ЗМІ Івано-Франківської області відбувалося на початку 90-х рр. – у вирішальний період українського державотворення. Чимало з них внесли свою лепту в здобуття Україною незалежності, послідовно висвітлювали перші кроки на шляху розбудови Української держави, заповнювали прогалини в знаннях про справжню історію боротьби українського народу за свою державність. У досліджуваний період медіа Івано-Франківщини продовжують патріотичні традиції, започатковані в той буремний час.

Найактивніше висвітлюють питання патріотизму саме газети області, значну частину ефірного часу приділяють проблематиці патріотизму ОТБ «Галичина» та обласне радіо. Що стосується інших медіа, то можемо сказати, що місцеві інтернет-видання залишаються доволі байдужими до проблематики патріотизму, як і приватні радіостанції та телестудії.

Зазначимо, що на Івано-Франківщині протягом аналізованого періоду видавали декілька журналів, окремі публікації яких дотичні до проблематики патріотизму. Проте в досліджуваний у роботі період журнали області перебували на етапі становлення, вироблення та поглиблення своєї концепції; в окремих випадках побачили світ лише кілька випусків журналу. Тому не вдаємося до детального аналізу журнальних видань, а зосереджуємо увагу на такому типі/виді періодичних друкованих видань, як газети. Саме вони на даному етапі є основним носієм державотворчого дискурсу, приділяють найбільше уваги питанням розвитку Української держави.

Основою роботи став моніторинг і аналіз обласних видань, що є найяскравішими представниками преси Івано-Франківщини та якнайкраще демонструють особливості висвітлення пресою Прикарпаття різних аспектів патріотизму. У роботі також проаналізовано районні періодичні друковані видання, які є важливою складовою в загальній картині обласних друкованих медіа. Важливою складовою роботи є аналіз зворотного зв'язку взаємодії у системі «преса – патріотизм». Тобто ми розглядаємо не лише висвітлення пресою Івано-Франківщини різних аспектів патріотизму, а також внесок проаналізованих видань у розвиток концепції державотворення, демократичних процесів у країні.

У контексті патріотизму уваги заслуговують насамперед такі обласні газети: «Галичина»,

«Західний кур'єр», «Світ молоді», «Репортер», «Галицький кореспондент», «Прикарпатська правда», «Станіславська газета», «Вечірній Івано-Франківськ», «Івано-Франківський оглядач».

Лідером за кількістю публікацій, присвячених проблемі патріотизму, є газета «Галичина». Вона «вважається першою демократичною газетою незалежної України. Заснована навесні 1990 р. внаслідок розколу редакційного колективу компартійної газети “Прикарпатська правда”, одна частина якого під проводом Богдана Галука стала осердям редакції “Галичини” – органу Івано-Франківської обласної ради першого демократичного скликання, в якій комуністи вже перебували в меншості».

Той факт, що серед засновників цього видання є Івано-Франківська обласна рада, що значною мірою зумовлює велику увагу до проблематики патріотизму, а також характер публікацій, присвячених цим питанням. Газета виступає основним друкованим органом обласної влади, тому подання «Галичини» чи не найкраще відображають «офіційні» погляди на патріотизм. Так, саме в цьому виданні опубліковані «Концепції національного і духовного відродження Івано-Франківщини» [1].

У «Галичині» оприлюднюються також інші «офіційні матеріали»: ухвали сесій обласної і місцевих рад, розпорядження голови облдержадміністрації, виклики до суду тощо. Автори «Галичини» у своїх публікаціях завжди лояльні до обласного керівництва, дотримуються традиційних поглядів на патріотизм; статті рідко мають провокативний характер, фактично ніколи не виступають проти якихось суспільних підвалів, навіть якщо вони є застарілим стереотипом, що завдає більше шкоди, аніж користі для подальшого розвитку держави. При цьому створюється видимість подання та зіставлення різних точок зору. Так в одному випуску газети за 26 липня 2008 р. подаються матеріали про героїзм українських радянських військ при визволенні Станіслава [2] та роздуми про значення перемоги радянських військ для України під назвою «Визволення чи нова окупація?» [3].

«Галичина» активно висвітлює політичне життя в контексті патріотизму: публікує програми різних політичних партій – «Наша мета: нова сила – нові люди – нова влада – нова держава» [4], «Передвиборна програма Ліберальної партії України» [5], «Передвиборна програма Української партії честі» [6] та ін.; інформацію про з'їзди та численні заходи політичних партій, блоків та інших організацій – «Відкиньмо байдужість і зневіру» [7]; публікації, присвячені сучасній політичній ситуації в Україні («І нести важко, і кинути шкода» [8]) та краї («А треба було порадитися з громадою» [9]). У процесі до-

слідження нам часто траплялися матеріали, що мали ознаки замовних. За проаналізований період часу найбільше уваги та похвал «Галичина» приділяла «Нашій Україні», яка на той час мала більшість в облраді, а отже, й певний вплив на газету. На шпальтах видання також нерідко згадували й інші політичні сили так званого «помаранчевого табору»: УНП, КУН, ЄЦ, а також БЮТ. Натомість практично немає інформації про представників так званої «опозиції» – політичні сили, що не мають великої підтримки серед населення області – Партію регіонів, Соцпартію, Компартію.

У контексті патріотизму газета публікує численні інтерв'ю та матеріали прес-конференцій з лідерами області, міста, районів (головами рад, адміністрацій, відомств, управлінь) [10], приділяє велику увагу ситуації в районах загалом, різноманітним програмам їх розвитку, круглим столам з приводу актуальних проблем області. На шпальтах газети мають змогу висловитися автори з району (особливо місцеві чиновники) та розповісти про стан справ у їхньому районі, поділитися своїми роздумами та пропозиціями.

Щодо мови про контекст патріотизму в публікаціях «Галичини» слід зазначити, що левова частка таких матеріалів присвячена історичним аспектам патріотизму. «Галичина» публікує статті про переломні моменти української історії [11], факти, що до цих пір замовчувалися радянським режимом [12]; жодна значна дата в історії України не залишається поза увагою авторів цього видання [13]. Велика увага приділяється спорудженню монументів та іншому вшануванню славних подій і постатей минулого [14]. Патріотичний дискурс у газеті нерозривно пов'язаний з історією, це є водночас і сильною стороною «Галичини», і недоліком, адже патріотичний дискурс переважно переводиться в площину минулого, а майбутньому приділяється порівняно незначна увага. А це вже призводить до того, що замість сприяти процесам розвитку української державності такі публікації мають і гальмівний вплив.

Велика увага приділяється питанням релігії, адже церква в Україні завжди була неодмінним учасником патріотичних процесів [15]. З газет області саме «Галичина» найчастіше порушує проблеми інформаційного простору України, вітчизняних медіа, їхньої ролі в процесах патріотизму. Слід зазначити, що в таких матеріалах автори «Галичини» всіляко підкреслюють великий внесок свого видання в розбудову Української держави, його сильні сторони, використовують контекст патріотизму для реклами свого видання серед патріотично налаштованої аудиторії [16].

Слід зазначити велику жанрову палітру публікацій, якщо в інших виданнях матеріали з патріотизму переважно обмежені одним-двома

жанрами, яким надають перевагу журналісти чи редактори, то в «Галичині» пропонують різноманітні за стилем і жанром матеріали, в яких є контекст патріотизму: починаючи від коротенької замітки [17] і закінчуючи розлогим есе [18]. Загалом варто зазначити, що переважна більшість публікацій має описовий характер, їх можна скоріше зарахувати до інформаційних або художньо-публіцистичних жанрів. Аналітичні матеріали, наявні в незначній кількості у випусках видання, мають порівняно невеликий розмір, є доволі поверховими та часто в кінцевому результаті зводяться до шаблонних висновків. Хоча не можна сказати, що «Галичина» не публікує «серйозних» та глибоких матеріалів з актуальних питань розвитку Української держави, області, міста. Щоправда, авторами таких публікацій зазвичай є не співробітники редакції, а авторитетні в певній галузі люди: В. Лизанчук [19], Т. Возняк [20], які можуть дати ґрунтовний фаховий аналіз ситуації та зробити зважені адекватні висновки/підсумки.

Звернемо увагу на те, що матеріали, пов'язані з патріотизмом, переважно приурочені до певних історичних дат чи подій сучасності, тобто до конкретного інформаційного приводу, та практично не виходять далеко за межі його висвітлення. Значно рідше автори самі стають ініціаторами дискурсу з питань патріотизму. Зазвичай при створенні матеріалів, присвячених цій проблематиці, автори «Галичини» відштовхуються від загальноприйнятих поглядів на патріотизм, завдань, що стоять перед молодим українським суспільством. Але іноді трапляються доволі оригінальні та нестандартні ідеї [21, с. 22], що найчастіше втілюються в такій жанровій формі, як есе. Попри беззаперечне новаторство в царині патріотичної думки, такі матеріали, на жаль, доволі суперечливі та непродумані, їм бракує цілісності та завершеності, як і викладеним у них концепціям.

Характеризуючи матеріали з патріотизму в «Галичині», потрібно зазначити, що зазвичай це доволі якісні тексти, створені за канонами журналістської творчості, написані витонченою та чистою українською мовою, сповнені патріотизму й поваги до нашої історичної спадщини. До недоліків публікацій можна віднести надмірну пафосність та перенасиченість штампами, іноді – застарілість та інертність викладу, що, безумовно, негативно позначається на сприйнятті читачами, особливо коли мова йде про молодіжну аудиторію. Не забуваймо, що, крім всіх перелічених чеснот і недоліків, «Галичина» послідовно і наполегливо пропагує патріотичні ідеї, роблячи таким чином свій внесок у процес патріотизму. Підсумовуючи, можемо зазначити, що «Галичина» найкраще репрезентує державні видання

області, поєднуючи характерне для них зацікавлення проблематикою патріотизму та прагнення зробити контент газети максимально цікавим для читачів. Таким чином, перед нами якісне регіональне видання, що зберігає традиції публіцистики Прикарпаття.

Одночасно з «Галичиною» виникла інша державна обласна газета Івано-Франківщини – «Західний кур'єр». Засновником видання є Івано-Франківська міська рада, а до редколегії входять мер та міські чиновники. У публікаціях видання відчувається залежність від влади, матеріали про діяльність міської влади дуже помірковані, автори уникають суперечливих моментів; газета постійно публікує офіційні матеріали: рішення сесій міськради та її комісій. Водночас щодо обласної влади поведінка «Західного кур'єра» доволі незалежна. Зазначимо, що тривалий час газета «намагалася мати власну думку щодо політичних та соціально-економічних процесів у регіоні і навіть дозволяла собі інколи «поскубувати» перших осіб області».

Газета приділяє значно менше уваги проблематиці патріотизму у порівнянні з «Галичиною», «Репортером» чи «Вечірнім Івано-Франківськом», про які мова йтиме далі. Опубліковані в «Західному кур'єрі» матеріали, що містять контекст патріотизму, переважно представляють для нас незначний інтерес, адже оригінальних яскравих публікацій, що глибоко й всебічно розглядали би певний аспект патріотизму, тут дуже мало. Переважно ж маємо справу з невеликими за розміром публікаціями інформаційних жанрів, передруками з інших видань та різного роду вторинною інформацією, в основному з інтернет-джерел, а також численними інтерв'ю, кореспонденціями та іншими матеріалами, що мають лише опосередковане відношення до патріотизму. Проте зазначимо, що іноді все-таки трапляються і цікаві оригінальні матеріали, створені власне журналістами чи редакторами «Західного кур'єра». Для прикладу наведемо інтерв'ю з Вахтангом Кіпіані з приводу проекту «Великі українці»: «Вахтанг Кіпіані: «В історії першої половини двадцятого століття більшої людини від Бандери немає» [23]. Загалом мусимо констатувати, що для «Західного кур'єра», як і для «Галичини» характерною рисою є схильність до різного роду штамів, це стосується як змісту публікацій, так і їхніх мовностилістичних особливостей.

«Західний кур'єр» з проаналізованих нами обласних газет Прикарпаття лідирує за кількістю публікацій, що мають ознаки замовних [24; с. 25]. У деяких випусках газети вони займають одну або й дві повних шпальти, при цьому в одному й тому ж номері можуть співіснувати замовні матеріали від різних політичних сил, наприклад

публікації, що явно вихваляють «Нашу Україну» і різко критикують БЮТ і ПР, та матеріали, скоріш за все проплачені БЮТом. Зазначимо, що такий стан справ, вочевидь, зумовлений тим, що видання має обмежені ресурси, тому керівництво газети змушене вдаватися до пошуків нових джерел фінансування та компромісних рішень. У порівнянні з «Галичиною», що виходить тричі на тиждень, має можливість здійснення власних проєктів, до яких залучено багато авторів і дописувачів, «Західний кур'єр» виходить лише раз на тиждень і має доволі невеликий штат працівників.

Характеристика цього обласного видання буде неповною, якщо не згадати невелике видання «Снятинська вежа» [26, с. 27], що іноді виходить окремим вкладишем разом із «Західним кур'єром». «Снятинська вежа» – напрочуд патріотичне видання, що майже в кожній публікації звертається до питань патріотизму. Як для видання, що значно обмежене географією та створене переважно дописувачами, ця газета є доволі цікавою та подає змістовні й неординарні матеріали, що мають яскраве авторське обличчя, активно використовують різноманітні мовностилістичні прийоми, пронизані любов'ю до Батьківщини, глибоким захопленням культурою та історією нашого краю, в яких відчувається готовність працювати задля розбудови Української держави. Проте поруч з такими беззаперечними чеснотами, цим публікаціям притаманні й численні недоліки з точки зору теорії журналістики: не дотримуються принципи об'єктивності, неупередженості автора, не представлені різні погляди на проблему, використовується багато експресивно забарвленої лексики.

Яскравим взірцем сучасної якісної недержавної преси, що подає чимало публікацій з питань патріотизму, є газета «Репортер». Засновником цього порівняно молодого видання (перший випуск вийшов менше десяти років тому) зазначено ТзОВ «Редакція газети «Репортер». Видання позиціонує як «інформаційно-аналітичну газету». Провівши тривалий моніторинг публікацій видання, слід зазначити, що «Репортер» справляє враження одного з найкритичніших, найгостріших, найдинамічніших ЗМІ області; матеріали цього видання завжди злободенні, проблеми розглядаються по суті та без прикрас, автори не бояться зачіпати болючі теми, критикувати владу та представників бізнесу. Іноді публікації «Репортера» доволі різкі та стоять на межі дозволеного, для них характерними є іронія та гротеск, яскрава жива мова з використанням подекуди маргінальної лексики. При цьому видання дотримується принципу об'єктивності та намагається представити різні точки зору, критика аргументована, а різкі матеріали є адекватними ситуації. Таким чином «Репортер» є одним із

найцікавіших прикарпатських видань, яке прагне наслідувати кращі взірці світової преси та перебувати «на вістрі» подій в області та Україні.

Значна частка публікацій цього видання подається в контексті патріотизму. Хоча немає гучних декларацій редакції про її патріотичну позицію, для контенту видання характерними є постійна увага до процесів розвитку Української держави, державницька свідомість, проєкція тих чи інших подій, проблем, тенденцій на процеси патріотизму. При цьому якщо у багатьох виданнях постійна увага до проблематики патріотизму є нав'язливою та штучною, то у «Репортері» вона є органічною та повністю логічною, не набридає, а змушує читача замислитись у відповідному напрямі. Цікавими для нашої роботи стали рубрики «Політ-аналізи» [28], «Топ-коментар» [29], матеріали В. Єшкілева [30] та А. Микитина [31], об'єднані рубрикою «Культ особи», а також рубрика «Легенди старого Станиславова», присвячена історії міста, маловідомим фактам минулого Івано-Франківська. «Політ-аналізи» – сатиричний аналіз висловлювань у медіа з приводу знакових явищ сучасного патріотизму. У публікаціях рубрики «ТОП-Коментар» подаються коментарі відомих діячів з приводу актуальних проблем патріотизму; у таких матеріалах зіштовхуються різні, часто протилежні точки зору, єдиним їх недоліком є те, що читачеві пропонуються переважно коментарі одних і тих же персон. Вирізняються на фоні інших публікацій нестандартні та часто дуже провокаційні есе Володимира Єшкілева та Андрія Микитина, які подають своє бачення актуальних питань нашого буття, що часто в корені суперечить «загальноприйнятій» думці, вдаються до оригінальних прийомів, щоб привернути увагу читача та змусити його переосмислити певні проблеми.

Крім того, контекст патріотизму є і в багатьох інших публікаціях, що не входять до перелічених рубрик: це висвітлення різноманітних проблем краю, співзвучних із всеукраїнськими проблемами («Вимираємо. Повільно, але впевнено» [32]), роздуми з приводу питань, дотичних до патріотизму («Партизанка – FOREVER!» [33]), репортажі чи кореспонденції з патріотично забарвлених заходів («Наш стяг вище хмар» [34]), матеріали, присвячені вшануванню героїв славної минувшини («Бандера чи спорт? Бандера і спорт!» [35]), проблемні статті, що критикують міську владу, зокрема бездіяльність депутатів («Приниженим» депутатам любов не допоможе» [36]). Цікавими в контексті патріотизму є філософські есеї Олега Головенського [37; 38].

Значну частку матеріалів «Репортера» можна охарактеризувати як «політичні». У цьому контексті варто зазначити, що хоча публікацій з ознаками замовності у виданні порівняно менше,

проте такі матеріали все-таки трапляються [39].

Узагальнюючи, виокремимо характерні риси публікацій «Репортера» з проблем патріотизму. Газета подає критичний підхід до всього, починаючи від діяльності чиновників і закінчуючи традиційною для регіону концепцією патріотизму. Автори видання часто самі стають ініціаторами дискусії з важливих проблем українського патріотизму. Так Володимир Волков порушує питання пріоритетів державної політики [40], а Володимир Єшкілев – застарілості та шаблонності патріотичних підходів [41]. Матеріали «Репортера» відрізняються свіжістю думки, незаангажованістю поглядів і постійним творчим пошуком; при всьому розмаїтті думок автори видання виходять з патріотичних позицій.

Серед інших обласних недержавних видань Івано-Франківщини якісним і цікавим контентом вирізняється також тижневик «Галицький кореспондент». Газета пропонує добірку матеріалів з усіх сфер життя Івано-Франківська, області та України загалом, у кожному номері на читача чекають цікаві рубрики та якісні журналістські публікації. Газета висвітлює найважливіші події та зловідомі питання, пропонує актуальні проблемні статті та розважальні матеріали. Можна без перебільшення сказати, що вона є одним із найпопулярніших видань краю. Але тематиці патріотизму присвячено доволі мало публікацій, переважно проблеми патріотизму побічно зачіпаються в контексті інших проблем [42; 43].

Цікавою рубрикою «Галицького кореспондента» є «Світ про нас» [44] – добірка невеликих уривків з публікацій у авторитетних закордонних виданнях, які присвячені Україні. Контекст патріотизму наявний у цих матеріалах дуже часто, іноді трапляється принципово новий погляд на патріотичні процеси в Україні, таким чином ця рубрика є цікавою для читача, вносить свою лепту в розвиток патріотичного дискурсу та свідчить про орієнтацію видання на кращі зразки світової преси.

Значний інтерес становлять оригінальні публікації видання, дотичні до нашої тематики, вони публікуються не так уже й часто, зате пропонують читачеві якісний матеріал, що вичерпно та незаангажовано висвітлює певну тему чи проблему, наприклад, стаття Єгора Соболева «Курс на усвідомлення» [45].

У «Галицькому кореспонденті» іноді трапляються передруки аналітичних публікацій з серйозних відомих видань, що більшою чи меншою мірою стосуються проблем патріотизму. Зазначимо також, що подекуди ми маємо справу з матеріалами, що мають явні ознаки замовності. Хоча такі публікації присвячені діяльності різних політичних партій і блоків – НУНС, ЄЦ, досить помітним є переважання матеріалів, що симпати-

зують БЮТу [46], а також тяжіння до Блоку Литвина.

Напрочуд цікавою для нашої роботи стала опозиційна до міської влади обласного центру газета «Вечірній Івано-Франківськ». Хоча видання виходить лише раз на тиждень і має незначний тираж, навіть як для регіональної газети, воно виділяється на фоні місцевої преси оригінальними яскравими матеріалами та стійкою патріотичною позицією редакції: навіть тематично віддалені питання розглядаються у контексті патріотизму, фактично об'єктом нашої уваги став майже кожний другий матеріал видання. Засновником газети є благодійний фонд «Станіславська надія», керівником якого значиться головний редактор видання Зіновій Бойчук.

«Вечірній Івано-Франківськ» позиціонує себе як незалежне видання нового типу, що подає якісні матеріали, проводить об'єктивні дослідження, зачіпає цікаві теми та злободенні проблеми. Помітною є цілісна редакційна політика видання, що виявляється як у доборі матеріалів для публікації, так і в особливостях висвітлення тем і проблем, «свіжий» погляд на усталені поняття, нестандартний підхід до начебто звичних тем. Патріотизм, вболівання за долю України, розвиток регіону, державницьке мислення – характерні риси, що є визначальними для редакційної політики видання. Позитивним моментом є те, що у своїх публікаціях видання часто намагається вийти за межі регіону та подавати свої оригінальні матеріали всеукраїнського масштабу.

Значне місце серед публікацій «Вечірнього Івано-Франківська» посідають так звані «викривальні» матеріали: доволі великі за обсягом матеріали, що показують зловживання чиновників різного рангу, викривають корупцію та інші суспільні вади. Характерним для них є порівняно великий масштаб дослідження: журналісти не лише описують ситуацію, а й самі відвідують місце події, проводять власні опитування очевидців і експертів, працюють з архівами та подають відповідні запити до органів влади. Яскравим прикладом служать матеріали «Фальсифікація по-калуськи, або Як голова Калуської райдержадміністрації Іван Живачівський «шив» звання заслуженої журналістки працівниці РДА» [47] та «То не вода каламутна хату затопила, а людська ментальна совість очі затулила» [48]. Газета є явно опозиційною до міської влади та, зокрема, мера Віктора Анушкевичуса. Численні конфлікти між мером та головним редактором газети знайшли активне висвітлення в місцевих інтернет-ЗМІ. Приходимо до висновку, що газета справляє доволі суперечливе враження: з одного боку, вона подає сміливі розслідування, розвінчує міфи про діяльність чиновників і не боїться відвертих звинувачень, з іншого – таким матері-

алам часто закидають замовність і односторонність, а саму газету вважають знаряддям для втілення амбіцій її власників.

Видання публікує також політичні матеріали, що мають очевидні ознаки замовності, переважно такі публікації спрямовані на підтримку БЮТу [49]. Наші висновки підтверджують і слова головного редактора видання Зіновія Бойчука (депутата облради від цієї політичної сили): «Орієнтована наша газета на БЮТ». У цьому контексті обов'язково слід згадати нестандартні, а подекуди різко дискусійні матеріали Юрка Будзика [50–52].

Висновки. Преса Івано-Франківської області протягом аналізованого періоду подає велику кількість матеріалів з патріотизму, які або дотичні до поточних політичних подій, або не мають жодного стосунку до актуальних на той час політичних пристрастей. Такі публікації можна умовно поділити на дві групи. Першу становлять оригінальні історичні матеріали, які стосуються суперечливих, малодосліджених аспектів української історії, зокрема, історії Галичини.

Друга група – публікації, що наголошують на культурній самобутності українців і необхідності пошуку свого власного шляху державного розвитку. Зазначимо, що видання подають чимало цікавих розтягнутих у часі проектів, так, багато публікацій повторюються з номера в номер. Підсумовуючи, зазначимо, що проаналізовані матеріали при всіх своїх сильних і слабких сторонах, іноді відвертій провокативності, роблять свій внесок у патріотичний процес, порушуючи певні питання і, головне, спонукаючи читачів до дискусії.

Список джерел

1. Концепції національного і духовного відродження Івано-Франківщини // Галичина. – 2006. – 4 лют.
2. Жуков І. Бої за Станіслав / І. Жуков // Галичина. – 2008. – 26 лип.
3. Гладий Р. Визволення чи нова окупація? / Р. Гладий // Галичина. – 2008. – 26 лип.
4. Наша мета: нова сила – нові люди – нова влада – нова держава. Наші програмні засади: нова Конституція, нова якість життя, нова військова доктрина, нова економічна політика, нова держава – перша серед рівних // Галичина. – 2006. – 11 лют.
5. Передвиборна програма Ліберальної партії України // Галичина. – 2006. – 14 лют.
6. Передвиборна програма Української партії честі // Галичина. – 2006. – 14 лют.
7. Вівчар Б. Відкиньмо байдужість і зневіру / Б. Вівчар // Галичина. – 2008. – 3 чер.
8. Павленко О. І нести важко, і кинути шкода / О. Павленко // Галичина. – 2008. – 25 верес.
9. Гладий Р. А. треба було порадитися з громадою / Р. Гладий // Галичина. – 2008. – 26 чер.
10. Піддубний Н. Мирослав Якібчук: У профспілок України залишилося два шляхи: об'єднатися або

померти / Н. Піддубний // Галичина. – 2008. – 12 сер.

11. Володимир Великий хрестив Київську Русь // Галичина. – 2008. – 26 лип.
12. Герої Крут у нашій пам'яті // Галичина. – 2009. – 29 січ.
13. Володимирський Ф. Чин в ім'я української державності / Ф. Володимирський // Галичина. – 2008. – 27 чер.
14. Гаврилів Б. Бандера в пам'ятниках / Б. Гаврилів // Галичина. – 2008. – 10 лип.
15. Івасів Р. Між Константинополем і Москвою / Р. Івасів // Галичина. – 2008. – 26 лип.
16. «Галичина» «джинси» не друкує // Галичина. – 2008. – 13 листоп.
17. Вівчар Б. Відкиньмо байдужість і зневіру / Б. Вівчар // Галичина. – 2008. – 3 чер.
18. Романишин Є. Кайдани порвімо!.. Інформаційні / Є. Романишин // Галичина. – 2008. – 23 серп.
19. Лизанчук В. І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь / В. Лизанчук // Галичина. – 2008. – 30 жовт.
20. Возняк Т. Уроки грузинської кризи для України / Т. Возняк // Галичина. – 2008. – 14 серп.
21. Романишин Є. Кайдани порвімо!.. Інформаційні / Є. Романишин // Галичина. – 2008. – 23 серп.
22. Сингалевич С. Філософія майбутньої України / С. Сингалевич // Галичина. – 2008. – 23 серп.
23. Кіпіані В. В історії першої половини двадцятого століття більшої людини від Бандери немає / В. Кіпіані // Західний кур'єр. – 2008. – 23 жовт.
24. Одержимі владою // Західний кур'єр. – 2008. – 23 жовт.
25. Шлемко Д. Фінансово-економічна криза: які несе загрози / Д. Шлемко // Західний кур'єр. – 2008. – 6 листоп.
26. Кіцул Ю. Газом смердить! А все так гонорово розпочиналось... / Ю. Кіцул // Снятинська вежа. – 2009. – 12 лют.
27. Крук С. Антикризисна дилема: перепросити сажку чи вхопитися за вила? / С. Крук, А. Сова // Галицький кореспондент. – 2009. – 12 лют.
28. Політ-аналізи // Репортер. – 2008. – 12 черв.
29. Чи потрібен Україні лідер? // Репортер. – 2008. – 26 черв.
30. Єшкілев В. Проліт над гніздом отстою / В. Єшкілев // Репортер. – 2008. – 5 черв.
31. Микитин А. Миська політика: квітневі тези / А. Микитин // Репортер. – 2008. – 8 трав.
32. Волков М. Вимираємо. Повільно, але впевнено / М. Волков // Репортер. – 2008. – 27 берез.
33. Собко Т. Партизанка – FOREVER! / Т. Собко // Репортер. – 2008. – 19 черв.
34. Аврам М. Наш стяг вище хмар / М. Аврам, С. Лазарєв // Репортер. – 2008. – 25 верес.
35. Волков М. Бандера чи спорт? Бандера і спорт! / М. Волков. // Репортер. – 2008. – 17 лип.
36. Гаврилюк М. «Принаженим» депутатам любов не допоможе / М. Гаврилюк // Репортер. – 2008. – 8 трав.
37. Головенський О. Естетика вища за етику / О. Головенський // Репортер. – 2008. – 26 черв.
38. Головенський О. Криза тілесного / О. Головенський // Репортер. – 2009. – 12 лют.
39. Гапликашенко Ю. Уряд «дохазяйнувався» /

- Ю. Гапликашенко // Репортер. – 2009. – 29 січ.
40. Волков М. Бандера чи спорт? Бандера і спорт! / М. Волков // Репортер. – 2008. – 17 лип.
41. Єшкілев В. Проліт над гніздом отстою / В. Єшкілев // Репортер. – 2008. – 5 черв.
42. Карл фон Габсбург: «Тут почуваю себе повністю вдома» // Галицький кореспондент. – 2008. – 9 жовт.
43. Нестрашний суд // Галицький кореспондент. – 2008. – 9 жовт.
44. Світ про нас // Галицький кореспондент. – 2008. – 6 листоп.
45. Соболев Є. Курс на усвідомлення / Є. Соболев // Галицький кореспондент. – 2008. – 13 листоп.
46. Кукулин С. Тимошенко атакують з усіх боків / С. Кукулин // Галицький кореспондент. – 2009. – 12 лют.
47. Дністран М. Фальсифікація по-калуськи, або Як голова Калуської райдержадміністрації Іван Живачівський «шив» звання заслуженої журналістки працівниці РДА / М. Дністран // Вечірній Івано-Франківськ. – 2008. – 23 жовт.
48. Федунків З. То не вода каламутна хату затопила, а людська ментальна совість очі затулила / З. Федунків // Вечірній Івано-Франківськ. – 2008. – 6 листоп.
49. Звернення Юлії Тимошенко з приводу політичної та економічної ситуації в Україні // Вечірній Івано-Франківськ. – 2008. – 23 жовт.
50. Будзик Ю. Культура і цивілізація / Ю. Будзик // Вечірній Івано-Франківськ. – 2008. – 6 листоп.
51. Будзик Ю. Людина і громадянин / Ю. Будзик // Вечірній Івано-Франківськ. – 2008. – 23 жовт.
52. Будзик Ю. «Махра каже: «Просвіта вчора, сьогодні, завтра» / Ю. Будзик // Вечірній Івано-Франківськ. – 2008. – 16 жовт.

Sources and literature

1. Kontseptsii natsionalnoho i dukhovnoho vidrodzhennia Ivano-Frankivshchyny // Halychyna. – 2006. – 4 liut.
2. Zhukov I. Boi za Stanislav / I. Zhukov // Halychyna. – 2008. – 26 lyp.
3. Hladysh R. Vyzvolennia chy nova okupatsiia? / R. Hladysh // Halychyna. – 2008. – 26 lyp.
4. Nasha meta: nova syła – novi liudy – nova vlada – nova derzhava. Nashi prohramni zasady: nova Konstytutsiia, nova yakist zhyttia, nova viiskova doktryna, nova ekonomichna polityka, nova derzhava – persha sered rivnykh // Halychyna. – 2006. – 11 liut.
5. Peredvyborna prohrama Liberalnoi partii Ukrainy // Halychyna. – 2006. – 14 liut.
6. Peredvyborna prohrama Ukrainskoi partii chesti // Halychyna. – 2006. – 14 liut.
7. Vivchar B. Vidkynmo baiduzhist i znevuru / B. Vivchar // Halychyna. – 2008. – 3 cher.
8. Pavlenko O. I nesty vazhko, i kynuty shkoda / O. Pavlenko // Halychyna. – 2008. – 25 veres.
9. Hladysh R. A treba bulo poradytysia z hromadoiu / R. Hladysh // Halychyna. – 2008. – 26 cher.
10. Piddubnyi N. Myroslav Yakibchuk: U profspilok Ukrainy zalyshylosia dva shliakhy: ob'iednatysia abo pomerty / N. Piddubnyi // Halychyna. – 2008. – 12 ser.
11. Volodymyr Velykyi khrestyv Kyivsku Rus // Halychyna. – 2008. – 26 lyp.

12. Heroi Krut u nashii pam'iaty // Halychyna. – 2009. – 29 sich.
13. Volodymyrskyi F. Chyn v im'ia ukrainskoi derzhavnosti / F. Volodymyrskyi // Halychyna. – 2008. – 27 cher.
14. Havryliv B. Bandera v pam'iatnykakh / B. Havryliv // Halychyna. – 2008. – 10 lyp.
15. Ivasiv R. Mizh Konstytynopolem i Moskvoiu / R. Ivasiv // Halychyna. – 2008. – 26 lyp.
16. «Halychyna» «dzhynsy» ne drukuie // Halychyna. – 2008. – 13 lystop.
17. Vivchar B. Vidkynmo baiduzhist i zneviru / B. Vivchar // Halychyna. – 2008. – 3 cher.
18. Romanyshyn Ie. Kaidany porvimo!.. Informatsiini / Ie. Romanyshyn // Halychyna. – 2008. – 23 serp.
19. Lyzanchuk V. I chuzhomu nauchaites, i svoho ne tsuraites / V. Lyzanchuk // Halychyna. – 2008. – 30 zhovt.
20. Vozniak T. Uroky hruzynskoi kryzy dlia Ukrainy / T. Vozniak // Halychyna. – 2008. – 14 serp.
21. Romanyshyn Ie. Kaidany porvimo!.. Informatsiini / Ie. Romanyshyn // Halychyna. – 2008. – 23 serp.
22. Synhalevych S. Filosofiia maibutnoi Ukrainy / S. Synhalevych // Halychyna. – 2008. – 23 serp.
23. Kipiani V. V istorii pershoi polovyny dvadtsiatoho stolittia bilshoi liudyny vid Bandery nemaie / V. Kipiani // Zakhidnyi kur'ier. – 2008. – 23 zhovt.
24. Oderzhymy vladoiu // Zakhidnyi kur'ier. – 2008. – 23 zhovt.
25. Shlemko D. Finansovo-ekonomichna kryza: yaki nese zahropy / D. Shlemko // Zakhidnyi kur'ier. – 2008. – 6 lystop.
26. Kitsul Iu. Hazom smerdyt! A vse tak honorovo rozpochynalos... / Iu. Kitsul // Sniatynska vezha. – 2009. – 12 liut.
27. Kruk S. Antykryzova dylema: pereprosyty sapku chy vkhopytysia za vyla? / S. Kruk, A. Sova // Halytskyi korespondent. – 2009. – 12 liut.
28. Polit-analzy // Reporter. – 2008. – 12 cherv.
29. Chy potriben Ukraini lider? // Reporter. – 2008. – 26 cherv.
30. Ieshkiliev V. Prolit nad hnizdom otstoiu / V. Ieshkiliev // Reporter. – 2008. – 5 cherv.
31. Myktyyn A. Miska polityka: kvitnevi tezy / A. Myktyyn // Reporter. – 2008. – 8 trav.
32. Volkov M. Vymyraiemo. Povilno, ale vpevneno / M. Volkov // Reporter. – 2008. – 27 berez.
33. Sobko T. Partyzanka – FOREVER! / T. Sobko // Reporter. – 2008. – 19 cherv.
34. Avram M. Nash stiah vyshche khmar / M. Avram, S. Lazariiev // Reporter. – 2008. – 25 veres.
35. Volkov M. Bandera chy sport? Bandera i sport! / M. Volkov // Reporter. – 2008. – 17 lyp.
36. Havryliuk M. «Prynyzhenym» deputatam liubov ne dopomozhe / M. Havryliuk // Reporter. – 2008. – 8 trav.
37. Holovenskyi O. Estetyka vyshcha za etyku / O. Holovenskyi // Reporter. – 2008. – 26 cherv.
38. Holovenskyi O. Kryza tilesnoho / O. Holovenskyi // Reporter. – 2009. – 12 liut.
39. Haplykashenko Iu. Uriad «dokhazaiuvavsia» / Iu. Haplykashenko // Reporter. – 2009. – 29 sich.
40. Volkov M. Bandera chy sport? Bandera i sport! / M. Volkov // Reporter. – 2008. – 17 lyp.
41. Ieshkiliev V. Prolit nad hnizdom otstoiu / V. Ieshkiliev // Reporter. – 2008. – 5 cherv.
42. Karl fon Habsburh: «Tut pochuvaiu sebe povnistiu vdoma» // Halytskyi korespondent. – 2008. – 9 zhovt.
43. Nestrashnyi sud // Halytskyi korespondent. – 2008. – 9 zhovt.
44. Svit pro nas // Halytskyi korespondent. – 2008. – 6 lystop.
45. Soboliev Ie. Kurs na usvidomlennia / Ie. Soboliev // Halytskyi korespondent. – 2008. – 13 lystop.
46. Kukulyn S. Tymoshenko atakuiut z usikh bokiv / S. Kukulyn // Halytskyi korespondent. – 2009. – 12 liut.
47. Dnistran M. Falsyfikatsiia po-kalusky, abo Yak holova Kaluskoi raiderzhadministratsii Ivan Zhyvachivskiy «shyv» zvanntia zasluzhenoii zhurnalisty pratsivnytsi RDA / M. Dnistran // Vechirni Ivano-Frankivsk. – 2008. – 23 zhovt.
48. Fedunkiv Z. To ne voda kalamutna khatu zatopyla, a liudska mentalna sovist ochi zatulyla / Z. Fedunkiv // Vechirni Ivano-Frankivsk. – 2008. – 6 lystop.
49. Zvernennia Yulii Tymoshenko z pryvodu politychnoi ta ekonomichnoi sytuatsii v Ukraini // Vechirni Ivano-Frankivsk. – 2008. – 23 zhovt.
50. Budzyk Iu. Kultura i tsyvilizatsiia / Iu. Budzyk // Vechirni Ivano-Frankivsk. – 2008. – 6 lystop.
51. Budzyk Iu. Liudyna i hromadianyn / Iu. Budzyk // Vechirni Ivano-Frankivsk. – 2008. – 23 zhovt.
52. Budzyk Iu. «Makhra kazhe: «Prosvita vchora, sohodni, zavtra» / Iu. Budzyk // Vechirni Ivano-Frankivsk. – 2008. – 16 zhovt.

Вербицкая Х. И.

Патриотический контекст публикаций областных газет Ивано-Франковской области 2006-2010 годов

РЕФЕРАТ. Аналізу подвергнуты публикации областных газет Ивано-Франковской области с точки зрения контекста патриотизма в этих материалах. На основании анализа материалов девяти газет обобщено выводы о журналистском качестве этих публикаций и аудиторную заинтересованность ними.

Ключевые слова: аудитория, газета, коммуникация, патриотизм.

